

Itsenäistymisvarojen korvaamiseen liittyvä menettely

Kaupunginhallitus 18.03.2026 § 63
60/00.04.02/2026

Tiivistelmä: Varsinais-Suomen hyvinvointialueen ja kuntajohtajien välisessä kokouksessa on sovittu seudullinen menettelytapa itsenäistymisvarojen suorittamiseksi. Neuvottelujen perusteella on laadittu sopimus suorittamattomiin itsenäistymisvaroihin liittyvien kustannusten jaosta ja menettelytavoista Varhan ja kaupungin välille.

Valmistelija: hallintojohtaja Jaana Hölsö, p. 02 474 5210
Lisätietoja antaa: vt.kaupunginjohtaja Nina-Mari Turpela, p. 02 474 5400.

Asian tausta

Lastensuojelulain (417/2007) 77 §:ssä säädetään itsenäistymisvaroista. Lainkohdan 1 momentin mukaan ”Kun lapsi tai nuori on sijoitettu kodin ulkopuolelle avohuollon tukitoimena, 40 §:ssä tarkoitettua sijaishuoltoa tai jälkihuoltoa koskevien säännösten mukaisesti, hänen itsenäistymistään varten on kalenterikuukausittain varattava määrä, joka vastaa vähintään 40 prosenttia hänen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 14 §:ssä tarkoitetuista tuloistaan, korvauksistaan tai saamisistaan. Määrää laskettaessa ei lapsilisää kuitenkaan oteta huomioon.

Lastensuojelulain 77 §:n 3 momentin mukaan hyvinvointialueella on oikeus päättää itsenäistymisvarojen maksamisen ajankohdasta. Lähtökohtaisesti itsenäistymisvarat on annettava lapselle tai itsenäistymässä olevalle nuorelle jälkihuollon päättyessä taikka lapsen tai nuoren itsenäistymisen tukemiseen tai turvaamiseen liittyvästä erityisestä syystä viimeistään hänen täyttäessään 23 vuotta.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämistäsi vastuu siirtyi kunnilta hyvinvointialueille 1.1.2023 alkaen. Sosiaali- ja terveystalvelujen ja pelastustalvelujen järjestämistäsi vastuun siirron myötä vastuu lastensuojelun järjestämistäsi siirtyi kunnilta hyvinvointialueille. Tämä koskee myös vastuuta itsenäistymisvarojen kerryttämistäsi liittyen.

On käynyt ilmi, että itsenäistymisvaroja ei ole kaikilta osin kerrytetty riittävästi eikä niitä näin ollen ole myöskään maksettu niille henkilöille, joiden jälkihuolto on päättynyt.

Voimaanpanolain (Laki sosiaali- ja terveydenhuolto ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaanpanosta 616/2021) 25 §:n 3 momentin mukaan, jos kunta on toiminut ennen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämistäsi vastuun siirtoa joko voimassa olevan lainsäädännön tai kuntaa sitovan sopimuksen vastaisesti, kunta vastaa tästä aiheutuvista seuraamuksista.

Perustuslain 118 §:n 3 momentin mukaan jokaisella, joka on kärsinyt oikeudenloukkauksen tai vahinkoa virkamiehen tai muun julkista tehtävää hoitavan henkilön lainvastaisen toimenpiteen tai laiminlyönnin vuoksi, on oikeus vaatia tämän tuomitsemista rangaistukseen sekä vahingonkorvausta julkisyhteisöltä taikka virkamieheltä tai muulta julkista tehtävää hoitavalta sen mukaan kuin lailla säädetään.

Vahingonkorvauslain 3 luvun 2 §:n mukaan julkisyhteisö on velvollinen korvaamaan julkista valtaa käytettäessä virheen tai laiminlyönnin johdosta aiheutuneen vahingon.

Asiaa on käsitelty Varsinais-Suomen hyvinvointialueen (myöhemmin myös Varha) ja kuntajohtajien välisessä kokouksessa, jossa on 6.11.2025 sovittu kerryttämättömiin itsenäistymisvaroihin liittyvien kustannusten korvaamisesta ja menettelytavoista Varhan ja kuntien välillä.

Kuntajohtajakokouksessa on sovittu periaatteista, joilla kunta ja Varha vastaavat mahdollisesti kerryttämättä jääneiden itsenäistymisvarojen korvaamisesta, sekä maksamattomien itsenäistymisvarojen maksamiseen liittyvistä käytännön menettelyistä.

Sopimus kerryttämättömiin itsenäistymisvaroihin liittyvien kustannusten korvaamisesta ja menettelytavoista

Neuvoteltu sopimus koskee tilanteita, joissa vastuu itsenäistymisvarojen kerryttämisestä on ollut sekä Paimion kaupungilla (31.12.2022 saakka) että Varsinais-Suomen hyvinvointialueella (1.1.2023 lähtien).

Varhan ja kuntajohtajien välisessä kokouksessa sovitun mukaisesti selvitetään kaikkien jälkihuollossa ja huostaanotettuna 1.1.2023 olleiden lasten ja nuorten itsenäistymisvarojen kerryttämisen tilanne ja korvataan mahdollisesti kerryttämättä jääneet itsenäistymisvarat ilman erillisiä vaatimuksia asiakkailta.

Tilanteissa, joissa sijaishuollon tai jälkihuollon asiakkuus on ollut voimassa järjestämisvastuun siirtyessä Varhalle, Varha selvittää kertymättömien itsenäistymisvarojen määrän, josta kummatkin Varha ja kaupunki vastaavat järjestämisvastuunsa alaiselta ajalta.

Sopimuksen sisältönä on, että selvitystyöhön palkataan henkilö, miten selvitystyön kustannukset jaetaan ja miten toimitaan, jos kaupungilta on jäänyt kerryttämättä itsenäistymisvaroja.

Tässä vaiheessa ei ole tiedossa kuinka kauan selvityksen on arvioitu kestävän. Paimion osuus selvityskustannuksista on 1,15%.

Liitteenä sopimusluonnos ja selvitystyön kustannustenjakotaulukko.

Esittelijä:

vt.kaupunginjohtaja Turpela Nina-Mari

Päätösehdotus:

Kaupunginhallitus päättää, että Paimion kaupunki solmii liitteen mukaisen sopimuksen Varsinais-Suomen hyvinvointialueen kanssa kerryttämättömiin itsenäistymisvaroihin liittyvien kustannusten korvaamisesta ja menettelytavoista. Sopimus tulee voimaan, kun sopimus on allekirjoitettu molempien sopijapuolten kesken.

Kaupunginhallitus valtuuttaa kaupunginjohtajan hyväksymään sopimukseen vähäisiä muutoksia ja allekirjoittamaan sopimuksen.

Kaupunginhallitus edellyttää, että sopimuksen keston tarpeellisuutta tarkastellaan kalenterivuosittain ja että Varhalta edellytetään raportointia työn edistymisestä.

Kaupunginhallitus valtuuttaa hallintojohtajan päättämään tarkemmasta selvittämisen menettelystä ja Varsinais-Suomen hyvinvointialueelle tästä selvittelytyöstä suoritettavasta mahdollisesta korvauksesta.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu:

Varsinais-Suomen hyvinvointialue
Sopimuskunnat

Asianmukaisesti allekirjoitetusta ja tarkastetusta pöytäkirjasta otetun otteen oikeaksi todistaa

Paimiossa 24.3.2026

Jaana Hölsö
pöytäkirjanpitäjä

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 63

OIKAISUVAATIMUSOHJEET (Kuntalaki)

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (*asianosainen*), sekä
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimus on toimitettava Paimion kaupunginhallitukselle määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa *asianosaisen* katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusaajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään:

Paimion kaupunginhallitus

Postiosoite: PL 50, 21531 Paimio

Käyntiosoite: Vistantie 18, Paimio

Paimion kaupunki

Ote pöytäkirjasta

Kaupunginhallitus

§ 63

18.03.2026

Sähköpostiosoite: paimio.kaupunki@paimio.fi
Faksinumero: 010 752 0299
Puhelinnumero: 02 474 511 (vaihde)

Kaupungille osoitetut asiakirjat voi jättää Paimion kaupungintalon palvelupisteelle.

Palvelupisteen aukioloajat:
maanantai klo 9.00-17.00
tiistai, torstai ja perjantai klo 9.00-15.30
keskiviikko klo 10.00-15.30

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.

Jos oikaisuvaatimus päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää Paimion kaupungin kirjaamosta.

Postiosoite: PL 50, 21531 PAIMIO
Käyntiosoite: Vistantie 18, Paimio
Sähköpostiosoite: paimio.kaupunki@paimio.fi
Faksinumero: 010 752 0299
Puhelinnumero: 02 474 511 (vaihde)

Aukioloajat:
maanantai klo 9.00-17.00
tiistai, torstai ja perjantai klo 9.00-15.30
keskiviikko klo 10.00-15.30

Pöytäkirja on **24.3.2026** viety nähtäväksi yleiseen tietoverkkoon.

Päätös on annettu asianosaiselle tiedoksi sähköpostilla, joka on lähetetty **24.3.2026**.